

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

НАМАНГАН МУҲАНДИСЛИК-ТЕХНОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ

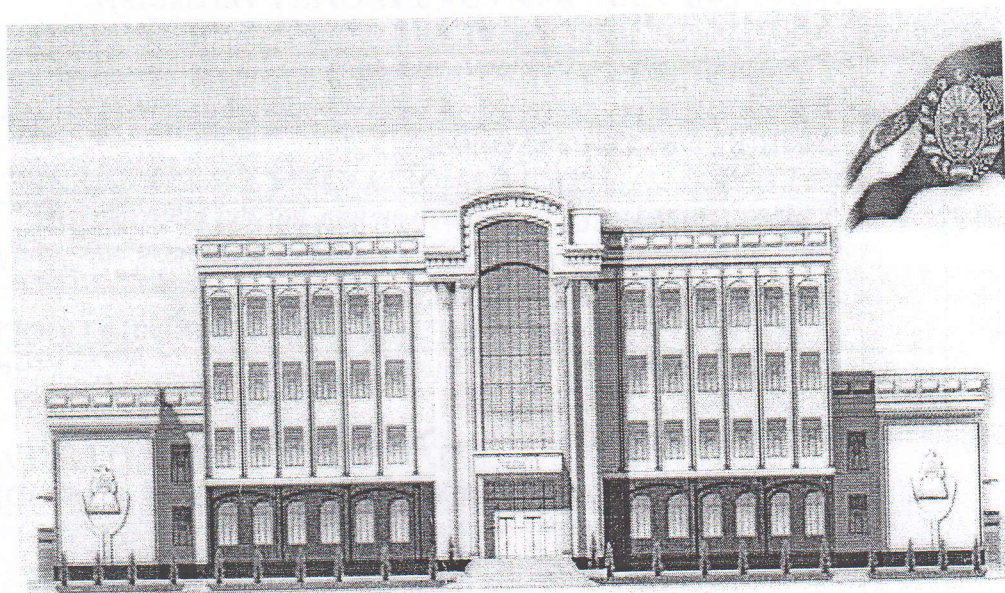
**“ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ТЎҚИМАЧИЛИК, ПАХТА ТОЗАЛАШ ВА
ЕНГИЛ САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА ЖАҲОН ТАЛАБИГА МОС РАВИШДА
МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА ТЕХНИКА ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ
АҲАМИЯТИ”**

илмий-амалий анжуман

МАЪРУЗА МАТЕРИАЛЛАРИ ТЎПЛАМИ

24-25 май

II-ҚИСМ

Наманган - 2016 йил

167.	МАМЛАКАТИМИЗ ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДА КОРПОРАТИВ БОШҚАРУВНИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЙЎЛЛАРИ <i>асс. Р.Р. Хожиматов (НамДУ)</i>	422
168.	КОРПОРАТИВ БОШҚАРУВНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ ВА УНИНГ ТАМОЙИЛЛАРИ <i>асс. Р.Р.Хожиматов, талаба З.Махмуджонов (НамДУ)</i>	424
169.	IJTIMOIIY JIHATDAN YO'NALTIRILGAN BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA BUXGALTERIYA HISOBINI ISLOH QILISH VA TAKOMILLASHTIRISH <i>dots. R. Ismoilov, ass. T. Ubaydullayev, tal. O. Rahimberdiyev (NamMPI)</i>	427
170.	KORXONALARDA BUXGALTERIYA BALANSINING MOLIVAVIY HOLATI TO'G'RISIDAGI HISOBOT <i>dots. R. B. Ismoilov (NamMTI), talaba O. Rahimberdiyev (NamMPI), J. Bahridinov (BTPJ Namangan shahar bo'limi mutaxassisi)</i>	430
171.	XALQARO IQTISODIY FAOLIYATDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING O'RNI <i>dots. R. B. Ismoilov, talaba O. Rahimberdiyev (NamMPI), J. Bahridinov (BTPJ Namangan shahar bo'limi mutaxassisi)</i>	435
172.	AGROSANOAT MAJMUALARIDA ISHLAB CHIQARISH JARAYONLARINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH <i>dots. S.N.Axunova, kat.o'qt.R.Toirov (FarPI) (Sh. Usmonova Norin MXXT KHK)</i>	439
173.	ОЙЛАВИЙ БИЗНЕСНИ МУҲИМ ЙЎНАЛИШЛАРИДАН - КАСАНАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ <i>доц. Ахунова Ш.Н. (ФарПИ), магистрант Г.Х. Райимджанова (ФарДУ)</i>	441
174.	ЧЕТ ЭЛ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛБ ЭТИШ ВА УНИ ХИСОБГА ОЛИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛЛАРИ <i>доц.К.И.Кундузова (ФарПИ)</i>	446
175.	МОДА ИНДУСТРИЯСИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ <i>магистр Н.Махмудова (НамМТИ)</i>	450
176.	НАМАНГАН ВИЛОЯТИДА МЕВА – САБЗАВОТЛАРНИ ҚАЙТА ИШЛАШНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ОМИЛЛАРИ <i>магистрант Ж.Эргашев. (НамМТИ)</i>	456
177.	ЮСУФ ХОС ҲОЖИБНИНГ ИҚТИСОДИЙ ҚАРАШЛАРИ <i>кат.ўқт. Н.Турсунов, талаба А.Тожиев (НамМТИ)</i>	460
178.	ALISHER NAVOIYNING IQTISODIY QARASHLARI <i>kat.o'qt. N.Tursunov, talaba M.Yo'ldoshev (NamMTI)</i>	461
179.	ЭНЕРГИЯТЕЖАМКОР БИНОЛАР - ДАВР ТАЛАБИ <i>З.Бахриддинова, доц.С.Абдурахмонов НамМПИ</i>	462
180.	САНОАТ КОРХОНАЛАРИНИНГ ТЕХНОЛОГИК ИННОВАЦИЯЛАРГА БЎЛГАН ТАЛАБИНИ БЕЛГИЛОВЧИ ОМИЛЛАР ТАҲЛИЛИ <i>Бўстонов Мансуржон Мардонақулович, НамМТИ доценти, и.ф.н. Одошов Бобур, НамМТИ 3-босқич талабаси</i>	465
181.	ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА-ЖАҲОН ТАЖРИБА. Бўстонов Мансуржон Мардонақулович, Шерматов Абдулахад <i>НамМТИ, и.ф.н., доцент, Одошов Бобур, НамМТИ 3-босқич талабаси</i>	468
182.	ЕНГИЛ САНОАТНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ОРҚАЛИ БАРҚАРОР ИҚТИСОДИЙ ЎСИШНИ ТАЪМИНЛАШ <i>Бўстонов Мансуржон Мардонақулович, НамМТИ доценти, и.ф.н. Одошов Бобур, НамМТИ 3-босқич талабаси</i>	472

fikriga ko'ra, yer sifatining 1bonitet/ballga tushishi paxta xosildorligining o'rtacha 2 sentnergacha kamayishiga olib keladi. Umuman sug'oriladigan ekin maydonlarining 10% sho'rlanishini shartli ravishda, N (normal) chegaraviy qiymat, deb olish mumkin. Chunki umumiy sug'oriladigan ekin maydonlari 10% sho'rlanganda, qisqa davrda qayta tiklash imkoniyati bo'ladi va hosildorlikni keskin tushishiga yo'l qo'yilmaydi. Jumladan, O'zbekistonning ob-havoning oldindan aytib beradish gidrometriologiya markazining bergan ma'lumotlari mamlakatning asosi - qishloq xo'jaligiga xissasi kattadir. Xulosani yakunlar ekanmiz yuqorida keltirilgan ma'lumotlarga ko'ra:

- Mamlakatimizda agror iqtisodiyotining an'anaviy turlarigina emas, balki sitrus mevalarni yetishtirish barcha issiqxonalarni tashkil etishimiz, bu bilan ichki bozorni maxsulotlarga bo'lgan extiyojini qondirishimiz mumkin bo'ladi;
- Agrar tuproq unumdorligi, kishilarning tabiatga ta'siri natijasida, ya'ni tuproq tarkibi hamda dehqonchilik usullarini yaxshilash sun'iy yo'l bilan amalga oshirilsa, yerni organik kimyoviy og'itlash, ishlab chiqarishni mexanizatsiyalash, ilmiy asoslangan sug'orish, irrigatsiya va melioratsiya kabi ishlash usullarini joriy qilish hamda boshqa shu kabi yo'llar bilan unimdorlik oshirilsa, bu iqtisodiy unumdorlikni olib keladi;
- Jumladan ichimlik suv resurslarini qishloq xo'jaligida to'liq qondirilish hamda sug'oriladigan yerlar uchun zamin suv inshoot (ombor)lari qurish lozim;
- Qishloq xududlarida agrofirma barpo etib, u yerda quritilgan mevalarni isloh qilish va qishloq axolisini ish bilan ta'minlash - katta ishsizlikni oldini ham oladi.

ОИЛАВИЙ БИЗНЕСНИ МУҲИМ ЙЎНАЛИШЛАРИДАН - КАСАНАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ

*доц. Ахунова Ш.Н.(ФарПИИ),
магистрант Г.Х. Райимджанова (ФарДУ)*

Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришнинг муҳим йўналишларидан бири оилавий бизнесни кенгайтиришдир. Бугунги кунда миллий иқтисодиётимизда ушбу тармоқнинг роли мунтазам ортиб бормокда. Президентимиз Ислон Каримовнинг Олий Мажлис палаталарининг 2011 йил 12 ноябрда бўлиб ўтган кўшма мажлисидаги “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси” маърузасида таъкидланганидек, мамлакатимизда бизнесни ташкил қилишнинг ушбу шакли бизнесни юритишда юзага келган миллий анъаналаримизга, хўжалик юритиш фаолиятининг мавжуд ҳолатига тўла мос келади⁹⁷.

⁹⁷ [www. http://toshkent.uz/uz/article/4335.html](http://toshkent.uz/uz/article/4335.html)

Кичик бизнес, оилавий тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилган ислохотларнинг босқичма-босқич амалга оширилиётганлиги бу фаровон хонадонлар сонининг тобора ортиб боришига хизмат қилмоқда. Маълумотларга кўра, дастлабки ўн йилликда юртимизда жами оилаларнинг фақат 8,5 фоизи ўзига тегишли уй-жойдан даромад сифатида фойдаланган бўлса, 2016 йилнинг биринчи чорагида тадбиркорлик фаолияти ва кичик корхоналар ташкил этишни кўллаб - қувватлаш мақсадида кичик бизнес субъектларига 3,6 триллион сўмлик кредит ёки 2015 йилнинг шу даврига нисбатан 1,3 марта кўпроқ, жумладан, 773 миллиард сўмлик микрокредитлар ажратилди, халқаро молия институтларининг 40 миллион долларга яқин кредит линиялари ўзлаштирилди. Ўзбекистон Банклари ассоциацияси ҳузуридаги Инвестиция лойиҳалари бўйича лойиҳа ҳужжатларини тайёрлашни молиялаштириш жамғармаси кўмагида қиймати 10 миллиард сўмлик 16 лойиҳа молиялаштирилди. Яратилаётган шарт – шароитлар негизида, кичик бизнес ва тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш истикболларида, оилавий бизнес шакллантириш муҳим устувор йўналишлардан бири ҳисобланмоқда.

Ишлаб чиқариш корхоналари билан кооперация асосида барпо этиладиган касаначиликни ривожлантиришга қаратилаётган эътиборнинг натижаси ўлароқ, "... мамлакатимизда иш берувчи корхоналар учун ҳам, касаначилик билан шуғулланувчи аҳоли учун ҳам рағбатлантиришнинг яхлит ва таъсирчан тизими яратилган".⁹⁸

Корхоналарнинг касаначиларга зарур хомашё ва материалларни етказиб бериш асосида оилавий пудратни ривожлантириш фуқароларга вақтдан унумли фойдаланиш, шу билан бирга, паст рентабелли ва кўп меҳнат сарфи талаб қилинадиган маҳсулотларнинг айрим турларини уй шароитида ишлаб чиқаришни ўзлаштириш имкониятини яратади, бу, ўз навбатида, йирик корхоналар иш самарадорлигини оширишга ёрдам беради.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Йирик саноат корхоналари билан касаначиликни ривожлантириш асосидаги ишлаб чиқариш ва хизматлар ўртасида кооперацияни кенгайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПФ-3706-сонли Фармони 2006 йил 5 январда қабул қилинди. Қишлоқ жойлардаги иш билан банд бўлмаган аҳолини уйда маҳсулот ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатиш ишларини бажаришга жалб этиш учун иш берувчиларга реал рағбатлар яратиш, касаначиларнинг қонун ҳужжатларида белгиланган ижтимоий ва меҳнат кафолатларини таъминлашга хизмат қилмоқда.

Касаначилик меҳнатидаги вақтдан унумли фойдаланиш имконияти, яъни, ишчининг уйда ўзи истаган вақтида ишлаши мумкинлиги; ишхонага бориш-келиш учун

⁹⁸ Президент Ислон Каримовнинг 2008 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2009 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси. //Туркистон газетаси, 2009 йил, 14 - февраль.

кетадиган вақтни тежаши; уйдаги қўшимча ишчи кучи имкониятларидан фойдалана олиши; айти пайтда уй-рўзгор ишларини назорат қилиб туриши каби жиҳатлар меҳнатни ташкил этишнинг мазкур шаклига нисбатан қизиқишни кучайтиради. Касаначиликка бундай жиҳат бериш унинг ривожланиш тамойилларини ташкил этади, булар:

- 1) Томонлар (иш берувчи ва ишчи)нинг ўзаро фаолиятидаги ихтиёрийлик;
- 2) Касаначилик меҳнатининг ҳар иккала томон учун ҳам келгусидаги ривожланиш учун имконият яратиши;
- 3) Томонларнинг мазкур фаолият юзасидан тузилувчи меҳнат шартномасидан ўзаро манфаатдорлиги;
- 4) Касаначилик меҳнатининг ижтимоий йўналтирилганлиги;
- 5) Касаначиликни ташкил этишда меҳнат фаолияти хусусиятларининг ҳисобга олиниши.

Бугунги кунда аҳоли бандлигини таъминлаш борасида қўрилаётган масалаларнинг ичида оилавий тадбиркорликни ривожлантириш орқали кўзланган мақсадларга эришиш вазифаси ҳам долзарб масалалардан бири ҳисобланади. Шу ўринда таъкидлаш лозимки, оилавий тадбиркорлик ҳам ўзининг бир қатор жиҳатлари билан касаначиликка яқин туради. Бизнингча, бу жиҳатлар қуйидагилардан иборат:

- уларни иккаласининг ҳам уй меҳнатини ташкил этиш шаклларида эканлиги;
- баъзи ҳолларда уй шароитида касаначилар томонидан иш берувчининг буюртмаси бажариб бўлингандан кейин молиявий лизинг шартномаси асосида олинган асбоб-ускуналардан тадбиркорлик мақсадларида фойдаланилаётган-лиги;
- иккала фаолиятдан ҳам кўзланган мақсадларнинг оила даромадларини ўстиришга қаратилганлигидир.

Касаначилик меҳнатини ташкил этиш борасидаги хориж тажрибасини ўрганиш шуни кўрсатадики, Жануби-Шарқий Осиёнинг тез таракқий этаётган мамлакатларидан бири бўлган Таиландда касаначиларнинг 41,1 фоизи тўқимачилик саноати ва кийим-кечак ишлаб чиқаришда, 27,0 фоизи заргарлик буюмларини ишлаб чиқаришда, 8,9 фоизи озиқ-овқат саноатида, 7,2 фоизи мебель ва ўйинчоқлар ишлаб чиқаришда 3,7 фоизи эса улгуржи ва чакана савдо соҳаларида самарали фаолият кўрсатмоқда.

Европада касаначилик фаолиятининг ривожланиши 1995 йилларда кузатила бошланди. Ўша даврларда касаначилик билан шуғулланувчилар сони 4 млн. кишини ташкил этган бўлса, ҳозирги кунда уларнинг сони 60 млн. кишига етди ёки шу давр оралиғида 15 мартага ортган. Бу кўрсаткич иш билан банд бўлган европаликларнинг 8,2 фоизини ташкил этишидан далолат беради. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра, яқин 2-5 йилларга бориб Европада касаначилик меҳнати билан шуғулланувчилар сони 100 млн. кишидан ортади.

Таъкидлаш жоизки, хорижий мамлакатларда касаначилик билан шуғулланувчи фуқароларни ижтимоий муҳофаза қилиш борасида ҳам бир қатор ижобий ишлар амалга оширилмоқда. Масалан, Уругвайда иш берувчилардан олинган йиғим ҳисобига махсус ижтимоий таъминот фондлари ташкил этилиб, касаначилар оилаларини ижтимоий суғурталаш, уларнинг фарзандларига нафақалар тўлаш учун ушбу фондлардан маблағлар ажратилади. Мексикада эса тўқимачилик саноати касаба уюшмаси томонидан касаначиликка жалб этилган аёлларнинг фарзандлари учун махсус болалар боғчалари жорий этилган. Британия компьютер компанияси уйда ишловчи ёлланма телевидение ишловчилари учун уларнинг ҳаётий эҳтиёжларини қондириш, болаларга қараши учун аёл ишловчиларга бошқа корхона ишловчилари каби бир хил имтиёздаги туғруқ даври таътили беришни йўлга қўйган. Шунингдек, уйда иш жойи, бино ажратган касаначилар харажатларини қоплаш масаласига ҳам алоҳида эътибор билан қаралади. Бир қатор мамлакатлар, хусусан, Франция, Венгрия, Перуда касаначилик бўйича алоҳида қонунчилик жорий этилган. Австрия, Салвадор, Венгрия, Перу, Мексика, Парагвай ва Польшада бинолар банд қилинганлиги учун иш берувчи томонидан касаначиларга компенсациялар берилади. Буларнинг барчаси муайян даражада хорижий давлатлар касаначилик фаолиятида аҳолини ижтимоий муҳофазасига ҳам жиддий эътибор қаратилганлигидан далолат беради.

Касаначилик меҳнатини ривожлантиришнинг жаҳон тажрибаларидан фойдаланиш билан бир қаторда, Ўзбекистон Республикасида аҳолининг миллий хусусиятларидан келиб чиқиб, хунармандчилик имкониятларидан кенг фойдаланиш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Ўзбек халқининг асрлар давомида шаклланган хунармандчилик анъаналарига асосланган ҳолда, аҳолига ўзини-ўзи мустақил равишда иш билан банд қилиш ва шу орқали уларнинг иқтисодий фаровонлигини ошириш учун етарли шарт-шароитлар яратилмоқда.

Бунинг натижаси ўларок, республикамизда 2014 йилнинг ўзида йирик саноат корхоналари билан кооперациянинг негизида касаначилик фаол ривожланиб, бунинг натижасида 210 мингдан зиёд янги иш ўринлари ташкил этилди, 2015 йилда эса аҳолини турли шаклдаги касаначилик ишларига жалб этиш, халқ хунармандчилигини ривожлантириш, оилавий тадбиркорликни рағбатлантириш - буларнинг барчаси иш билан бандликни таъминлашнинг амалда ўзини оклаган муҳим йўналишлари бўлиб қолади. Шу асосда 300 минг нафардан ортиқ кишини, аввало, кўп болали аёллар, ногиронлар ва аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож бошқа тоифаларини иш билан таъминлаш кўзда тутилган.

Мамлакатимизда ҳар тўрт оиладан бири оилавий бизнес билан шуғулланаётгани, яъни, ҳар уч оиладан бири кишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштирмоқда, ҳар олти

оиладан бири савдо соҳасида меҳнат қилмоқда, ҳар саккиз оиладан бири ҳунармандчилик ҳамда кундалик эҳтиёж товарлари ишлаб чиқариш билан шуғулланмоқда. Оилаларнинг 6,5 фоизи транспорт хизматларини кўрсатиш соҳасида меҳнат қилмоқда. Оилавий бизнес тиббий, таълим, ҳуқуқий ва бошқа турдаги хизмат кўрсатиш соҳаларида ҳам ривожланмоқда.

Иш билан банд бўлмаган аҳолини ишлаб чиқаришга жалб этиш, оила бюджети даромадларини кўпайтириш, уй меҳнатидан фойдаланган ҳолда бутловчи қисмлар, тайёр маҳсулотларнинг айрим турларини ишлаб чиқариш ва баъзи бир хизматлар кўрсатишни ташкил этиш орқали йирик саноат корхоналарининг ишлаб чиқариш фаолияти самарадорлигини ошириш мақсадида қуйидагилар Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан корхоналар билан касаначилар ўртасида кооперация алоқаларини ривожлантиришнинг асосий вазифалари этиб белгиланди:

- меҳнат қонунчилигини такомиллаштириш, касаначилар ижтимоий ҳимояси ва меҳнати муҳофазасини таъминлашни инобатга олган ҳолда аҳолини уй меҳнати фаолиятига кенг жалб қилиш учун қулай шароит яратиш;

- саноат корхоналари билан уларнинг буюртмалари асосида уйда маҳсулот ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш, биринчи навбатда, саноат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш имконини берадиган тикувчилик, атторлик, ипакчилик, кайта ишлаш, мебель, электрон саноатида, шунингдек, телекоммуникация, сервис ва хизмат кўрсатиш тармоқларида касаначилик билан шуғулланаётган фуқаролар ўртасида кооперацияни ривожлантириш;

- корхоналарнинг буюртмалари асосида уйда ишлаётган фуқароларга буюртмачилар томонидан хом ашё, материаллар ва яримфабрикатларни етказиб бериш ҳамда буюртма асосида ишлаб чиқарилган маҳсулотларни сотишни кафолатлашда барқарор шароитлар яратиш.

Меҳнатни ташкил қилишнинг касаначилик шаклидаги бандлик салоҳиятини ишга солиш орқали кооперациянинг аҳамияти ва таъсирини очиб беради. **Биринчидан**, йирик саноат корхоналари билан касаначилар ўртасида кооперация алоқаларининг ривожланиши ишлаб чиқариш фаолиятига банд бўлмаган аҳолининг катта қисмини (шу жумладан, саноат корхоналарининг буюртмаларини ортиқча меҳнат ресурсларига эга бўлган кишлоқ аҳоли пунктларида жойлаштириш йўли билан кишлоқ аҳолисини) жалб қилиш имконини беради, бу ўз навбатида оила бюджетлари даромадларининг кўпайишига кўмаклашади. **Иккинчидан**, касаначилар билан кооперация йирик саноат корхоналарига янги маҳсулотни оилавий ишлаб чиқариш ёки ўзлаштиришни йўлга қўйиш, шунингдек, кўп меҳнат талаб қилувчи операцияларнинг бир қисмини касаначиларга топшириш орқали корхоналарнинг ишлаб чиқариш майдонлари ва хоналарини қўшимча юқори технологик маҳсулот ишлаб чиқариш учун бўшатиш имконини беради. **Учинчидан**, меҳнат шартномаси асосида йўлга қўйилган

корхоналар билан касаначилар ўртасидаги кооперация ушбу тоифадаги ходимларнинг ишончли ижтимоий ҳимояланишини таъминлайди, бу касаначиликни ривожлантириш халқаро концепциясига, хусусан Халқаро Меҳнат Ташкилотининг 1996 йилдаги 177-сонли Конвенциясига тўлиқ мос келади.

Касаначилик меҳнати аҳоли даромадини ошириш, унинг самарали бандлигини таъминлаш билан бир қаторда қуйидаги ижтимоий вазифаларни ҳам бажариши мумкин, яъни, касаначилик иқтисодий субъектларнинг фаолият эркинлиги ва мустақиллигига асосланган бозор муносабатлари шароитида кишиларнинг яқка тартибдаги-рухий хусусиятларини ҳисобга олиш ва намоён этишнинг самарали шакли сифатида майдонга чиқиши мумкин. Касаначилик кичик ва хусусий тадбиркорликни тарбиялаш, унга дастлабки шарт-шароит яратиш воситаси бўлиб хизмат қилиши мумкин. Айтиш жоизки, касаначиликнинг ижтимоий ҳимоя воситаси сифатидаги аҳоли даромадларини ошириш ҳамда унинг самарали бандлигини таъминлаш билан бир қаторда унинг бошқа вазифаси - кишиларда тадбиркорлик ҳиссининг шаклланишига имкон яратиш каби жиҳатларга ҳам эътибор қаратиш муҳимдир.

Хулоса қилиб айтганда, касаначилик иш жойларини яратиш - бу корхоналарни иқтисодий ривожланиши масаласининг энг кам маблағ талаб этадиган ва энг катта фойда келтирадиган ечимидир. Касаначилик - меҳнатга қобилиятли аҳоли бандлиги ва оила бюджети барқарор даромадини таъминлаш муаммоларини ҳал этиш йўлида мулкий, ҳуқуқий ҳамда ижтимоий меҳнат муҳофазасигина эмас, балки мамлакатимизда шиддат билан кечаётган бозор иқтисодиёти жараёнларида тобора кенг намоён бўлаётган молиявий-иқтисодий имкониятларимиз истиқболдир. Демак, касаначилик деярли сарф-харажат талаб қилмагани боис бундай иш фаолияти истиқболли йўналишларидан бири деб айтиш ўринлидир.

ЧЕТ ЭЛ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛБ ЭТИШ ВА УНИ ХИСОБГА ОЛИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛЛАРИ

доц.К.И.Кундузова (ФарПИ)

Ҳар бир мамлакат иқтисодиёти иқтисодий ўсиш асосида ривожланиб ўсиб бориши зарур. Чунки иқтисодий ўсишсиз ҳеч қайси жамият, давлат ривожлана олмайди, аниқроқ айтгандаган бўлсак, ижтимоий тараққаёт юз бермайди. Иқтисодий ўсиш ижтимоий тараққиёт учун асосий моддий шарт-шароитни тўла таъминлаб беради ва у амалиётда ишлаб чиқариш ҳажмининг кўпайиши ёки аҳоли жон бошига яратилган маҳсулотлар, хизматлар ҳажмининг ортиб бориши билан ўлчанади. Бундай ўсиш даражасига, озчилик аҳоли фаровонлигидан бутун халқнинг фаровон ҳаётга ўтишнинг асосий иқтисодий шартни ҳисобланади. Мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожланишини таъминлашда ресурсларни